

Hodnocení diplomové práce
Posudek oponentky

Název práce: Komparace pojetí mateřských a rodičovských dávek v České republice a vybraných evropských zemích

Autorka: Bc. Hana Štroblová

Konzultantka: Mgr. Karolína Dobiášová

Aktuálnost tématu: Téma rodinné politiky je stále aktuálním tématem i vzhledem k možnosti zachycení důsledků její novelizace, která proběhla před dvěma lety.

Cíle práce a jejich naplnění: Jako cíl práce uvádí studentka „zjistit, zda je v České republice možné upravit nastavení sociálního systému a sociálních dávek určených rodinám s dětmi tak, aby byl nově nastavený sociální systém co nejvíce efektivním“. Otázkou efektivity se studentka v práci vůbec nezabývá, a to ani v teoretické rovině. Zatímco hlavní cíl práce tak, jak si ho nadefinovala, studentka nenaplnuje, na všechny výzkumné otázky odpovídá. Škoda, že si studentka nedala za cíl spojený s komparací nebo ověřením typologie, což je de facto obsah její práce.

Metodologie: Základem diplomové práce je komparativní analýza, kterou studentka v práci obstojně zvládla. Občas si autorka zbytečně škodí špatnou formulací, kdy v metodologii hovoří o metodě sekundární analýzy dat, ale dále již hovoří o vyhledávání dokumentů a jejich následném studiu, což by napovídalo metodě desk research.

Obsah práce: Práce je přehledně a logicky členěna. Úvodní část věnovaná již zmíněným cílům a metodologii je následována teoretickými východisky. Teorie považují za vhodně vybrané, konkrétně jde o teorii sociálního státu včetně jeho typologie, teorie familiarismu a typologie rodinné politiky, i když výhrady mám k dalším dvěma konceptům chudoby a sociálního vyloučení, které s tématem souvisí, ale v práci s nimi autorka v analytické části nepracuje. Zmiňuje je jen v podkapitole 4.1 bez vysvětlení, proč je podle ní tento koncept pro rodinnou politiku důležitý. Trochu nelogicky je zařazena podkapitola *Současný pohled na sociální stát a jeho problémy*, která by byla vhodná jako část analytické části nebo ještě lépe jako část kapitoly o teorii sociálního státu.

Kapitola 4 představuje *Současný pohled na rodinnou politiku a její cíle*. Po přečtení této části bych očekávala komparaci naplňování uvedených cílů nebo alespoň vysvětlení, proč se autorka v analytické části věnuje jen jednomu cíli rodinné politiky. Obdobně se nabízí při kritice typologie

Esping-Andersena zdůvodnění, proč nakonec autorka vychází právě z této typologie. V páté kapitole *Akteři rodinné politiky* najdeme náznak analýzy politických programů, ale jinak se kapitola stala spíše výčtem aktérů a to ještě ne úplným. Kolonka soukromého sektoru v tabulce 1 na str. 32 působí bez dat velmi rozpačitě, doporučila bych ji vynechat úplně nebo uvést nějaké aktéry, např. zcela zde postrádám zaměstnavatele. Šestá kapitola *Rodina a její funkce ve společnosti* je založena pouze na jednom zdroji. Pokud měla autorka v úmyslu analyzovat definici funkcí rodiny ve veřejně politickém dokumentu, pak se jí to nepovedlo, protože kapitola je pouze deskriptivního rázu bez náznaku analýzy. Sedmá kapitola *Pojetí mateřských a rodičovských dávek v ČR* je vcelku dobře zpracovanou deskriptivní kapitolou. Trochu postrádám v této kapitole uvedení statistických dat o českých rodinách, zejména když se autorka v metodologické části holedbala využitím dat ČSÚ a v celé práci pak zmiňuje ČSÚ pouze jednou, a to ještě jen jeho metodologii (str. 73) a ne data.

K osmé až jedenácté kapitole mám pár poznámek. Za prvé, studentka může samozřejmě využívat deset let staré publikace k popisu historického vývoje systému, ale odvolávat se na ně při popisu stavu současného považuji za chybu. Konkrétně jde o publikace Munková 2004 a Matějková, Paloncyová 2003. Za druhé, postrádám v práci zdůvodnění, proč si vybrala studentka Dánsko a ne Švédsko, když se v ostatních typech sociálního státu drží zavedených představitelů těchto typů (tj. Velká Británie a Německo).

Ve dvanácté kapitole oceňuji, že se autorka rozhodla pro relativní ukazatele a celkem dobře provedla komparaci, i když některé její výroky jsou zjednodušující či nepřesné. Např. na str. 84 studentka uvádí, že u některých států dochází ke snižování výdajů v sociální oblasti v důsledku neudržitelnosti veřejných výdajů, ale bez konkrétního určení kterých (čtenář si musí sám dohledat v tabulce) a bez analýzy nebo alespoň hypotézy, proč tomu tak je a proč např. u Itálie došlo k růstu. Poslední část kapitoly obsahuje *Formulace doporučení*, která autorka vybrala vcelku inspirující. Překvapilo mne pouze, že považuje výpočet rodičovského příspěvku za „velmi komplikovaný“, zejména když v předchozím textu komparace na tuto skutečnost nepoukazuje. Také použitý argument „...rozšíření doby mateřské dovolené z 3 na 4 roky, které bylo zavedeno v roce 1995, se proto míjí účinkem.“ (str. 89) s odvoláním na zdroj z roku 2002 (Kocourková 2002) považuji za nevhodné zejména vzhledem ke stáří zdroje. Autorka měla sáhnout po novější literatuře nebo po statistických datech.

Formální úprava práce: Po formální stránce je práce uspokojivá a obsahuje pouze několik překlepů. Jen u termínu „generová“, který se na straně 23 a 24 vyskytl hned pětkrát, si nejsem jistá, že šlo o překlep. Předpokládám, že studentka měla na mysli termín „genderová“. Jinak text je správně zformátovaný a citace odpovídají normě.

Celkové hodnocení práce: I přes zmíněné výhrady je předložená práce v souladu s požadavky na diplomovou práci. Z výše zmíněných důvodů doporučuji práci k obhajobě a navrhuji ji hodnotit jako „dobrou“.

V Praze dne 20. 1. 2014

Ing. Mgr. Olga Angelovská
oponent práce